

OBSAH

I. PROVOZNĚ TECHNICKÁ ČÁST

1. Provozně technické vlastnosti vozidel a hospodárnost	7
1.1 Dynamičnost automobilu	7
1.1.1 Výkon motoru	8
1.1.2 Krouticí moment	8
1.1.3 Střední efektivní tlak	8
1.1.4 Charakteristika motoru	9
1.1.5 Rychlost automobilu	10
1.1.6 Zrychlení	12
1.1.7 Dynamická charakteristika automobilu	13
1.2 Palivová hospodárnost	20
1.2.1 Základní norma spotřeby	20
1.2.2 Průměrná provozní spotřeba. Výpočet normované spotřeby	22
1.2.3 Spotřeba paliva na 1 tunu užitečného zatížení	31
1.2.4 Měrná spotřeba paliva	31
1.2.5 Charakteristika hospodárnosti motoru	32
1.2.6 Zásady pro hodnocení palivové hospodárnosti	34
1.2.7 Norma spotřeby olejů a mazacích tuků	34
1.3 Životnost automobilu	35
1.3.1 Výpočtoví ukazatelé životnosti	36
1.3.2 Intenzita opotřebení	37
1.3.3 Celková upotřebitelnost automobilu	40
1.4 Odolnost a spolehlivost automobilu	42
1.5 Jízdnost automobilu	43
1.5.1 Světlná výška automobilu	44
1.5.2 Poloměr podélného a příčného vyklenutí	44
1.5.3 Přední a zadní nájezdový úhel	45
1.5.4 Rozložení váhy automobilu na nápravu	45
1.5.5 Měrný tlak pneumatik na vozovku	46
1.5.6 Hnací síla na kolech motorového vozidla	47
1.5.7 Šířka a výška automobilu	47
1.5.8 Brodivost automobilu	47
1.6 Bezpečnost automobilu	48
1.6.1 Brzdné vlastnosti automobilu	49
1.6.2 Brzdné zpomalení	52
1.6.3 Reakční doba řidiče	52
1.6.4 Reakční doba brzdy	53
1.6.5 Reakční vzdálenost	53
1.7 Vlastnosti a ukazatelé charakterizující vhodnou použitelnost auto- mobilu	55
1.7.1 Plavnost jízdy	55

1.7.2	Pohodlí jízdy	55
1.7.3	Snadnost a pohodlí nástupu a výstupu cestujících	55
1.7.4	Přízpusobenost nákladního vozidla k nakládce a vykládce	55
1.7.5	Snadnost řízení a obsluhy automobilu za jízdy	58
1.7.6	Manévrovací vlastnosti automobilu	58
1.7.7	Pohotovost automobilu k uvedení do provozu	59
1.7.8	Jízdní dosah	59
1.8	Technologičnost běžné údržby a oprav	60
1.9	Využití rozměrů a váhy automobilu	61
2.	<i>Vlastní náklady automobilové dopravy a hlavní provozní materiály</i>	66
2.1	Pohonné hmoty	66
2.1.1	Složení a výroba kapalných paliv pro spalovací motory	67
2.1.2	Fyzikálně chemické vlastnosti automobilových benzinů	67
2.1.3	Fyzikálně chemické vlastnosti motorové nafty	69
2.2	Automobilové oleje a mazací tuky	71
2.2.1	Výroba mazacích olejů	71
2.2.2	Tření. Účel mazání	72
2.2.3	Požadavky na automobilové oleje	75
2.2.4	Fyzikálně chemické vlastnosti automobilových olejů. Hodnocení jakosti olejů	78
2.2.5	Přísady do automobilových motorových olejů	79
2.2.6	Automobilové mazací tuky	80
2.3	Údržba a opravy vozidel	82
2.3.1	Normované náklady na údržbu, běžné a střední opravy	86
2.4	Pneumatiky	87
2.4.1	Konstrukce pneumatiky	87
2.4.2	Označování rozměrů automobilových plášťů	89
2.4.3	Druhy automobilních ráfků a jejich označování	91
2.4.4	Druhy desénů automobilových plášťů	93
2.4.5	Zatížení pneumatik automobilu v klidu a při jízdě	95
2.4.6	Adheze mezi pneumatikou a vozovkou	99
2.4.7	Působení odstředivých sil na pneumatiku	100
2.4.8	Normy výkonů pneumatik	101
2.4.9	Protektorování pneumatik	102
3.	<i>Hospodárny provoz silničních motorových vozidel</i>	
3.1	Spouštění motoru	105
3.2	Zahřívání motoru	106
3.3	Rozjíždění	108
3.4	Řazení převodových stupňů	108
3.5	Způsob jízdy ve velkých městech	109
3.6	Rychlost jízdy	110
3.7	Vliv tepelného režimu motoru na spotřebu pohonných hmot a opotřebení	111
3.8	Brzdění	111

3.9	Používání motorové brzdy	113
3.10	Uložení nákladu	113
3.11	Záběh nového automobilu	116
3.12	Jízda v terénu	118
3.13	Provoz v zimním období	118
4.	<i>Zásady preventivní péče o automobil . . . . .</i>	126
4.1	Systém preventivní péče o silniční vozidla	126
4.2	Kontrola vozidla před výjezdem	127
4.3	Kontrola vozidla za jízdy	130
4.4	Obsluha a kontrola po ukončení denního výkonu	131
4.5	Mazání vozidla	131
4.6	Výměna oleje v motoru a v ostatních skupinách vozidla. Doporučené oleje	132
4.7	Provoz a údržba akumulátorů	133
4.8	Péče o pneumatiky	136

II. PŘEPRAVNĚ-EKONOMICKÁ ČÁST

5.	<i>Výkon vozového parku a produktivita práce . . . . .</i>	141
5.1	Základní výkonové ukazatele	141
5.2	Výkon vozidla a produktivita práce	148
5.3	Rozbor vlivu jednotlivých ukazatelů na výkon vozidla	151
6.	<i>Vlastní náklady přepravy a efektivnost investic . . . . .</i>	166
6.1	Členění vlastních nákladů přepravy	166
6.2	Vztah závislých nákladů k přepravním výkonům	168
6.3	Struktura a výše vlastních nákladů přepravy	174
6.4	Rozbor vlivu výkonových ukazatelů na vlastní náklady přepravy	177
6.5	Ekonomická efektivnost investic	187
7.	<i>Přepravní systémy a jejich efektivnost . . . . .</i>	191
7.1	Základní typy přeprav	191
7.2	Přepravní systémy	193
7.3	Efektivnost zvláštních přepravních systémů	197
8.	<i>Vhodnost použití specializovaných vozidel . . . . .</i>	207
8.1	Vhodnost specializace nákladních vozidel	207
8.2	Ekonomická efektivnost použití specializovaných vozidel	209
9.	<i>Zvláštnosti organizace přepravy při použití návěsů . . . . .</i>	215
9.1	Vhodnost použití návěsové trakce	215
9.2	Provozní vlastnosti a oblasti využití návěsové trakce	216
9.3	Ekonomická efektivnost použití návěsové trakce	219
10.	<i>Paletizace a kontejnerizace . . . . .</i>	228
10.1	Účel paletizace a kontejnerizace	228
10.2	Vlastnosti palet a kontejnerů	229
10.3	Ekonomická efektivnost paletizace a kontejnerizace	231

11. Použití přídavných mechanizačních zařízení na vozidlech . . .	233
11.1 Vhodnost použití přídavných mechanizačních zařízení na vozidlech	233
11.2 Provozní vlastnosti vozidel s přídavným mechanizačním zařízením	234
11.3 Ekonomická efektivnost použití přídavných mechanizačních zařízení na vozidlech	237
12. Směry perspektivního rozvoje řízení a organizace silniční dopravy .	246
12.1 Plánovité řízení a ekonomická efektivnost	246
12.2 Organizace a operativní řízení přepravy	249